

ISAN

INSIGHT&OUTLOOK

การแพร่ระบาดของ
COVID-19 ส่งผลให้
ภาพรวมเศรษฐกิจไทย
มีแนวโน้มฟื้นตัวช้า

เศรษฐกิจอีสานหดตัว
จากปีก่อนหน้า
ธุรกิจบางประเภท
ไม่สามารถปรับตัวได้

จากผลผลิตสินค้าเกษตร
ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ดัชนีรายได้
เกษตรกรปรับตัวดีขึ้นจาก
ไตรมาสก่อน

ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ
อีสานมีแนวโน้มลดลงแต่ยัง
เป็นเรื่องท้าทายในการแก้ไข
ปัญหาในระยะยาว

Data Analytics:
การฟื้นตัวของโรงแรม
อีสานหลังการระบาดระลอก
ใหม่ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้ดี

เนื้อหาในเล่ม

สถานการณ์เศรษฐกิจไทย	3
> BOX มาตรการควบคุม COVID-19	6
สถานการณ์เศรษฐกิจอีสาน	11
ธุรกิจเกษตร	20
ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ	25
Data Analytics: การฟื้นตัวของโรงแรมอีสานหลังการระบาดระลอกใหม่	30

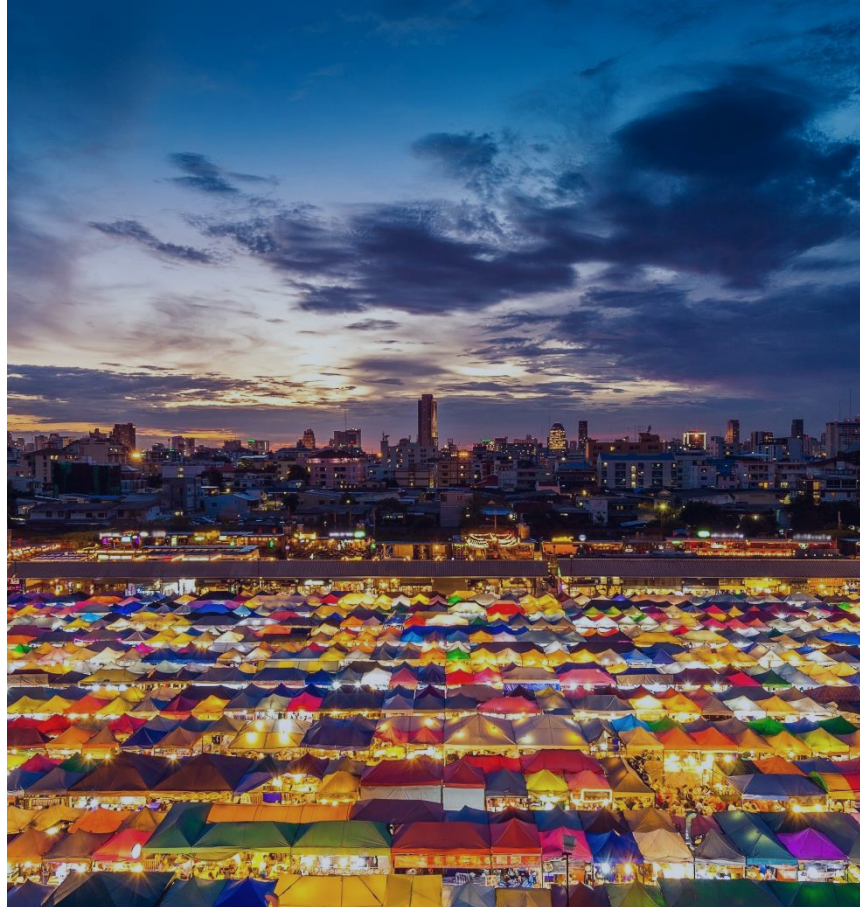

เศรษฐกิจไทย

สถานการณ์ เศรษฐกิจไทย

ไตรมาส 1/2564

ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศไทยมีแนวโน้มฟื้นตัวช้า การระบาดระลอกใหม่มีผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างชัดเจน

แม้ว่ามาตรการในการควบคุมการระบาดจะไม่เข้มงวดเท่ามาตรการในระลอกแรก แต่ก็ทำให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัว กอปรกับโครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทยพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวจากต่างชาติสูง ซึ่งการที่ภาคท่องเที่ยวจะฟื้นตัวได้ แต่แต่ละประเทศควรเกิดภูมิคุ้มกันหมู่ (Herd immunity) จึงทำให้การเดินทางระหว่างประเทศเสรียิ่งขึ้น ดังนั้นความรวดเร็วในการฉีดวัคซีนอย่างแพร่หลายจึงเป็นปัจจัยหลักในการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพยุงเศรษฐกิจให้ผ่านช่วงการระบาดไปได้ และทำให้เศรษฐกิจสามารถฟื้นตัวขึ้น

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

	ไตรมาส 1/2564	หน่วย %QoQ
การบริโภค	 16.6%	การบริโภคมีแนวโน้มดีขึ้น ด้วยแรงกระตุ้นจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ
การลงทุน	 -23.8%	การระบาดระลอกใหม่ทำให้การลงทุนชะลอตัวลง เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์
การใช้จ่ายรัฐ	 2.7%	การเพิ่มขึ้นของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาด
การท่องเที่ยว	 -67.3%	การท่องเที่ยวมีแนวโน้มฟื้นตัวได้ช้า เพราะการระบาดระลอกใหม่ และวัคซีนยังไม่ถูกฉีดอย่างแพร่หลาย
การส่งออก	 -0.3%	การส่งออกฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนหนึ่งอาจมีผลจากการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์
การนำเข้า	 5.8%	การนำเข้าฟื้นตัวมากขึ้น จากความต้องการในประเทศเพิ่มมากขึ้น

ที่มา กรมการขนส่งทางบก, สำนักงานประมาณ, กรมการค้าต่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์ และ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

BOX

มาตรการควบคุม COVID – 19

COVID-19 ที่มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างส่งผลกระทบต่อการค้าและชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

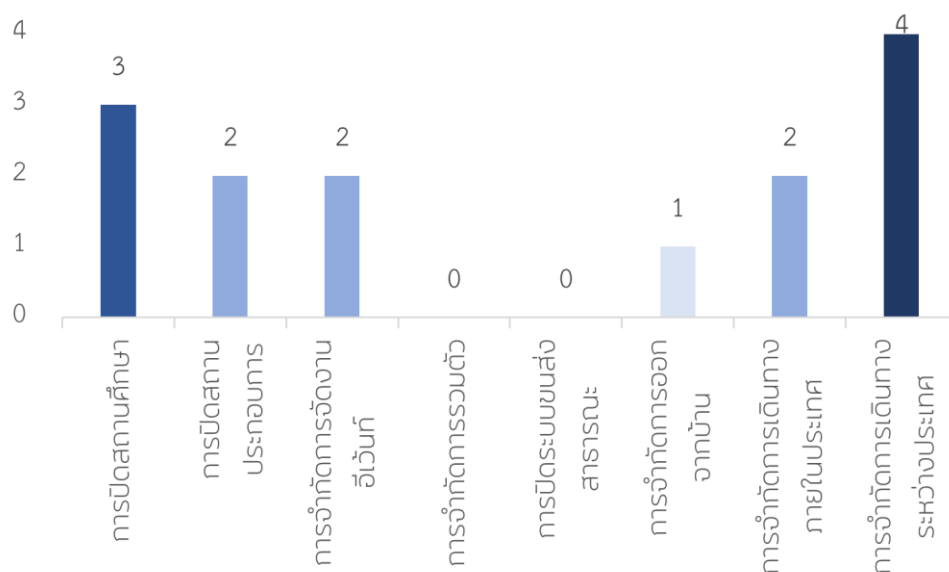
เพื่อป้องกัน ควบคุม และยับยั้งให้เกิดการระบาดน้อยที่สุด ภาครัฐทั่วโลกจึงออกมาตรการควบคุม COVID-19 เช่น มาตรการปิดสถานศึกษา ปิดสถานที่ทำงาน ประกาศเคอร์ฟิวลดความแออัดในพื้นที่ รวมไปถึงการปิดท่าอากาศยานไม่ให้มีการเดินทางระหว่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมมากกว่าหลักหมื่นราย จากการระบาดระลอกใหม่ ทำให้ภาครัฐไทยต้องออกมาตรการควบคุม COVID-19 ที่เข้มงวดมากขึ้น มีผลทำให้ธุรกิจรายเล็ก รายใหญ่ต้องหยุดดำเนินการ

Oxford COVID-19 Government Response Tracker ติดตามและรวบรวมมาตรการรับมือ COVID-19 ของภาครัฐทุกประเทศ โดยแบ่งมาตรการออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ การปิดสถานศึกษา, การปิดสถานประกอบการ, การจำกัดการจัดงานอีเว้นท์, การจำกัดการรวมตัว, การปิดระบบขนส่งสาธารณะ, การจำกัดการออกจากบ้าน, การจำกัดการเดินทางภายในประเทศ และ การจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ แต่ละด้านแบ่งออกเป็นระดับดัชนี หากมาตรการนั้นมีดัชนีต่ำคือไม่มีการควบคุมด้านนั้น แต่หากดัชนีสูง คือมาตรการด้านนั้นมีความรัดกุมมาก

ความเข้มงวดของมาตรการควบคุมแต่ละด้าน

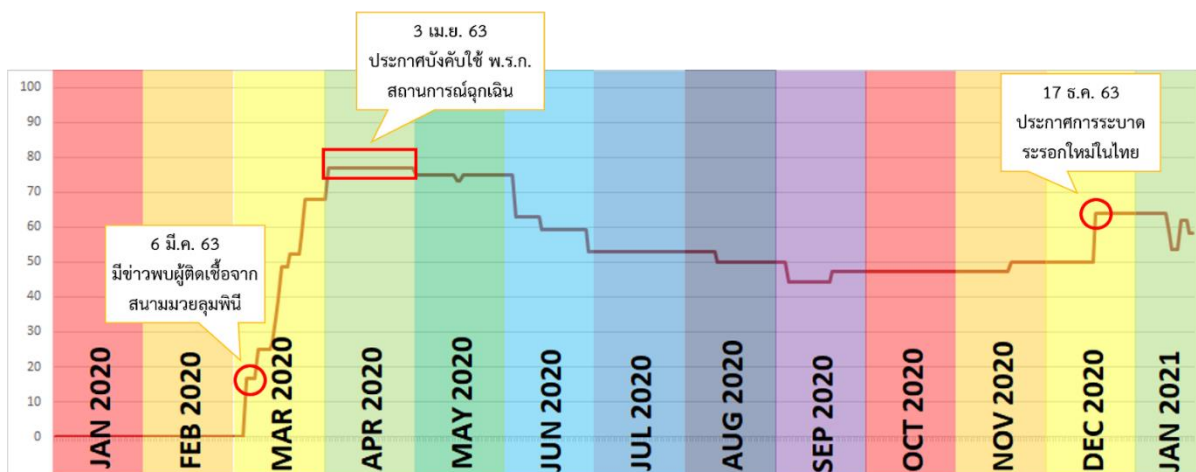

ที่มา Oxford (วันที่ 28 มกราคม 2564)

มาตรการควบคุม COVID-19 ของประเทศไทยเน้นการปิดสถานศึกษา และการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศเป็นหลัก โดยมีการปิดสถานศึกษาในทุกระดับชั้น และจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศจากทุกประเทศไม่ให้มีการเดินทางเข้าประเทศได้

ดัชนีความเข้มงวดของมาตรการควบคุมของประเทศไทย

ดัชนีความเข้มงวดของมาตรการ (Stringency index) คือดัชนีที่บ่งบอกว่ามาตรการของรัฐเพื่อควบคุม COVID-19 เข้มงวดมากเพียงใดโดยระบุเป็นดัชนี ตั้งแต่ 0 – 100 ดัชนีที่มากสะท้อนถึงมาตรการมีความเข้มงวดมาก โดยดัชนีคำนวณจากมาตรการที่ใช้ควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่แบ่งเป็น 8 ด้านตามข้างต้น ซึ่งค่าดัชนีความเข้มงวดของมาตรการประเทศไทยหลังการระบาดระลอกใหม่อยู่ที่ 52.78

มาตรการควบคุมการระบาด COVID-19 ของไทยเริ่มขึ้นในช่วงต้นเดือนมีนาคม 2563 หลังจากพบผู้เสียชีวิตรายแรกในประเทศ หลังจากนั้นไม่ถึงสัปดาห์มีการเพิ่มมาตรการจัดการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนจำนวนมาก เนื่องจากมีแฟนมวยติดเชื้อจากสนามมวยลุมพินีวันที่ 6 มีนาคม ทำให้ในช่วงกลางเดือนมีนาคม ยอดผู้ติดเชื้อของไทยปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ ภาครัฐจึงออกมาตรการให้ปิดสถานศึกษา สถานบริการ สถานบันเทิง และมีการประกาศปิดห้างสรรพสินค้าในเวลาต่อมา แต่มาตรการดังกล่าวยังคงควบคุมยอดผู้ติดเชื้อให้ลดลงได้อย่างลำบาก ทำให้ต้นเดือนเมษายนภาครัฐมีการประกาศเคอร์ฟิวทั่วประเทศ มีผลให้ดัชนีความเข้มงวดมาตรการของไทยอยู่ในจุดสูงสุด

มาตรการเคอร์ฟิวบรรเทาการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้จนกระทั่งวันที่ 1 มิถุนายน มีการปรับระยะเวลาเคอร์ฟิวลดลง และการเคอร์ฟิวสิ้นสุดลงในวันที่ 15 มิถุนายน 2563

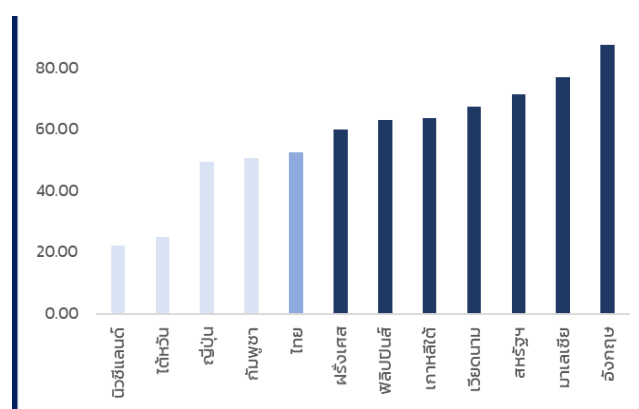
หลังจากนั้นประเทศไทยไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ในประเทศอีก มีเฉพาะการตรวจพบผู้ติดเชื้อรายใหม่ในสถานกักกันโรคเท่านั้น ทำให้ภาครัฐมีการผ่อนปรนมาตรการควบคุม COVID-19 และดัชนีความเข้มงวดมาตรการปรับลดลงตามลำดับ

วันที่ 17 ธันวาคม 2563 พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ในประเทศ ภาครัฐจึงออกมาตรการปิดสถานที่พบเชื้อทันทีและมีการตรวจหาผู้ติดเชื้อเชิงรุกจากผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อรายดังกล่าว พบว่ามีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทำให้ภาครัฐเพิ่มความเข้มงวดในมาตรการควบคุม COVID-19 และค่าดัชนีความเข้มงวดมาตรการปรับสูงขึ้น

ถึงแม้ว่าการระบาดระลอกใหม่จะรุนแรงกว่าระลอกแรก จากจำนวนผู้ติดเชื้อต่อวันที่เพิ่มสูงกว่า แต่ภาครัฐกลับเลือกใช้มาตรการที่มีความเข้มงวดน้อยกว่า เพื่อประคองให้ระบบเศรษฐกิจไม่ต้องหยุดชะงัก

ดัชนีความเข้มงวดของแต่ละประเทศ

เปรียบเทียบดัชนีความเข้มงวดของมาตรการประเทศไทย กับประเทศที่มีสัดส่วนผู้ป่วยสะสมสูงกว่า (นิวซีแลนด์, เกาหลีใต้, ญี่ปุ่น, สหรัฐฯ, สหราชอาณาจักร, ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, ฝรั่งเศส) และประเทศที่มีสัดส่วนผู้ป่วยสะสมน้อยกว่าประเทศไทย (ไต้หวัน, เวียดนาม, เกาหลีใต้)

ดัชนีความเข้มงวดของมาตรการประเทศไทยสูงกว่าประเทศที่มีการระบายน้อยกว่า และดัชนียังสูงกว่าบางประเทศที่มีการระบามากกว่าประเทศไทย เมื่อลองลึกลงไปถึงที่มาของดัชนี พบว่าในทุกประเทศมีมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูงแทบทั้งสิ้น ขณะที่ระบบขนส่งสาธารณะไม่ถูกบังคับปิดเลยในทุกประเทศ มีเพียงขอความร่วมมือในการใช้บริการเท่านั้น และด้านการปิดสถานศึกษา ประเทศที่มีการระบาดรุนแรงก็จะมีมาตรการปิดสถานศึกษาทุกระดับชั้น

ทุกประเทศมีมาตรการในการควบคุม COVID-19 ทั้งสิ้น โดยความเข้มงวดของมาตรการในแต่ละด้านขึ้นอยู่กับความรุนแรงการระบาดในประเทศนั้น ๆ ซึ่งมาตรการที่เข้มงวดก็จะสามารถหยุดยั้งการระบาดได้มีประสิทธิภาพเช่นกัน

เศรษฐกิจอีสาน

สถานการณ์ เศรษฐกิจอีสาน

ไตรมาส 1/2564

เศรษฐกิจอีสานปี 2563 ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ตั้งแต่ช่วงต้นไตรมาสที่ 2 ทำให้เศรษฐกิจหดตัวจากปีก่อนหน้า

การบริโภคภาคเอกชนหดตัวจากรายได้ที่ลดลง อันเป็นผลจากมาตรการควบคุม COVID-19 มากไปกว่านั้น การระบาดยังทำให้ภาคการท่องเที่ยวทรุดตัวอย่างหนัก นักท่องเที่ยวหายไปเกือบทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจอีสานเริ่มปรับตัวดีขึ้น จากมาตรการควบคุม COVID-19 ที่ผ่อนคลายลง และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐ

เจาะลึกเศรษฐกิจอีสาน

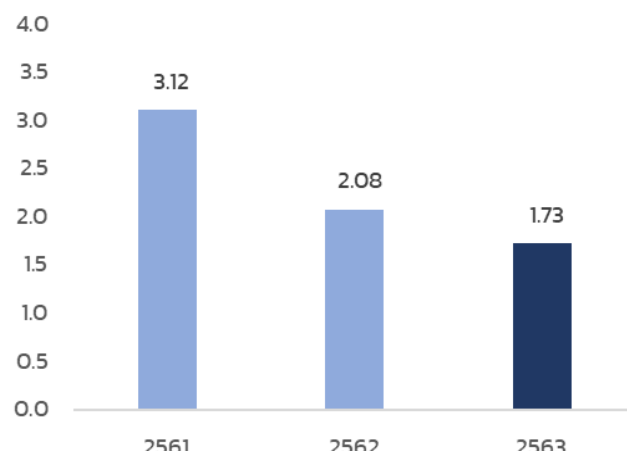
การระบาดระลอกใหม่ในปี 2564 ยังมีผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอีสาน ถึงแม้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจะน้อยกว่าผลกระทบจากระลอกแรก เนื่องจากมาตรการระงับพื้นที่ควบคุมชัดเจน และแบ่งความรัดกุมของมาตรการตามระดับของการระบาดในแต่ละพื้นที่ ทำให้แต่ละจังหวัดมีความยืดหยุ่นในการกำกับมาตรการเพื่อควบคุมการระบาด ยิ่งไปกว่านั้นธุรกิจมีการปรับตัวเพื่อรับมือกับการระบาด แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีธุรกิจบางประเภทที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกใหม่ออย่างรุนแรง และแบกรับกับสถานะขาดทุนไม่ไหว จนมีผลทำให้ต้องปิดกิจการลง

การฟื้นตัวของธุรกิจอีสานยังไม่สามารถฟื้นตัวได้ดี เมื่อพิจารณาจากจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่มีแนวโน้มลดลง รวมทั้งทุนจดทะเบียนเฉลี่ยต่อกิจการก็ลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่เกิดการระบาดในระลอกแรก โดยธุรกิจในภาคอีสานที่ปิดตัวลงมากที่สุด เป็นกิจการประเภทร้านอาหาร

จำนวนนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ (ราย)

ทุนจดทะเบียนเฉลี่ย (ล้านบาท)

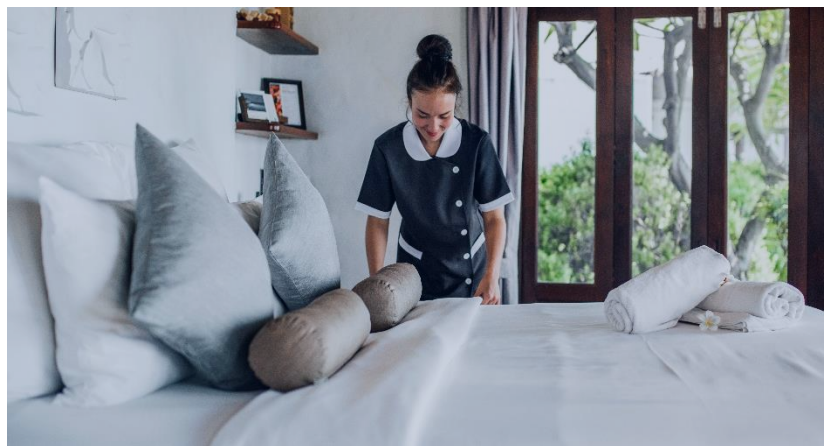
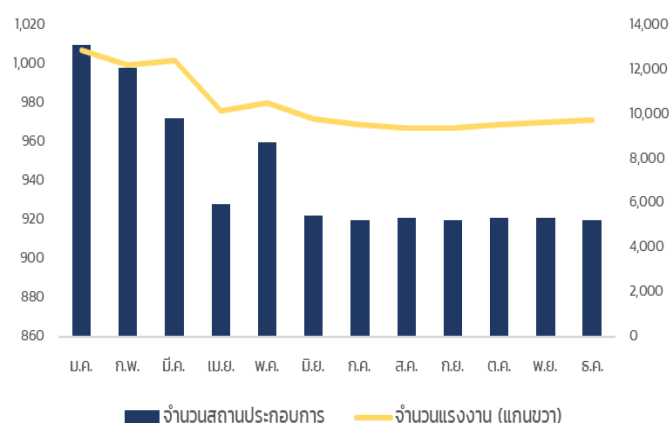

ที่มา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

การปิดตัวของธุรกิจมีผลโดยตรงต่อตลาดแรงงาน โดยพบว่าแรงงานที่อยู่ในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ทมีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นสูงที่สุดจากกิจการที่ปิดตัวลง มากกว่านั้นธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ส่วนมากถึงแม้จะไม่ได้ปิดกิจการลง แต่ก็ปรับโครงสร้างโดยการปรับลดแรงงานในธุรกิจให้น้อยลง ประเด็นเหล่านี้สะท้อนว่ารายได้เฉลี่ยต่อประชากรของแรงงานอีสานลดลง

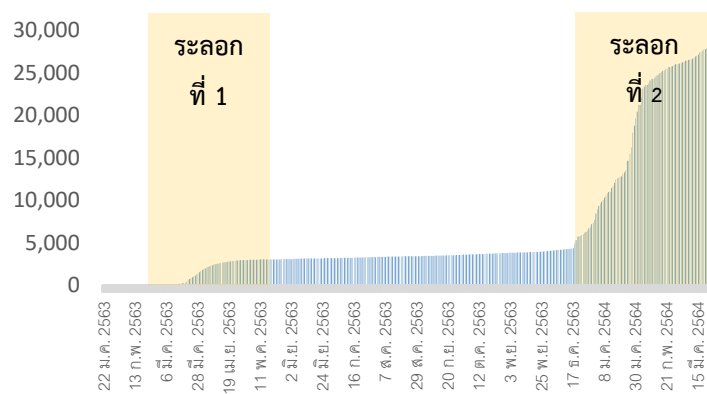
จำนวนสถานประกอบการและแรงงานธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท (ราย)

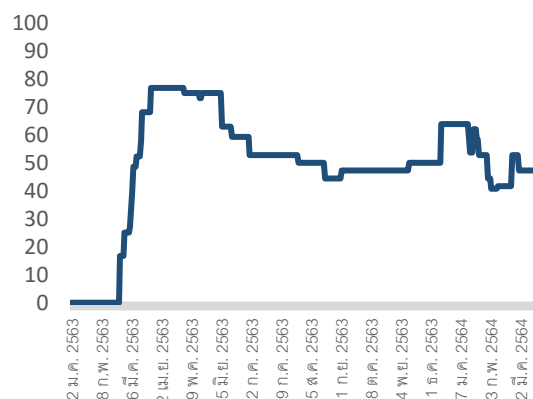
ที่มา ศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ

การระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่มีความรุนแรงมากกว่าระลอกแรก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันที่เพิ่มขึ้นสูงกว่า และทำให้ผู้ป่วยสะสมพุ่งสูงขึ้น แต่มาตรการควบคุมกลับไม่รัดกุมเท่าระลอกแรก จึงทำให้การจับจ่ายใช้สอยของประชากรไม่หยุดชะงักเหมือนการระบาดในระลอกแรก

จำนวนผู้ติดเชื้อสะสมรายวัน

ดัชนีความเข้มงวดของมาตรการ

ที่มา JHU CSSE COVID-19 Data, Oxford

จังหวัดที่มียอดใช้จ่ายเราชนะสูงที่สุด

ลำดับที่	จังหวัด
1	กรุงเทพมหานครฯ
2	นครราชสีมา
3	ขอนแก่น
4	อุบลราชธานี
5	เชียงใหม่

การบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวสูงขึ้นจากการใช้จ่ายสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมาตรการให้เงินเยียวยาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจทั้ง ม.33 เรารักกัน และ เราชนะ โดยมาตรการเราชนะ ทำให้เกิดมูลค่าการใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจไทยกว่า 124,000 ล้านบาท โดยอีสานเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนการใช้จ่ายเยอะที่สุด ประมาณร้อยละ 36 มูลค่ากว่า 44,000 ล้านบาท

การค้าปลีก หดตัวจากการผลกระทบของการระบาด โดยเฉพาะร้านค้ารูปแบบ face to face ได้รับผลจากมาตรการเคอร์ฟิว ทำให้ยอดขายตกลงอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ร้านค้าจะเข้าสู่ online shopping platform แต่ก็ไม่สามารถทดแทนยอดขายทั้งหมดได้ รวมทั้งสินค้าบางประเภทยังไม่สามารถขายผ่านทางช่องทาง online ได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการขนส่ง ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นกับสินค้าภาคการเกษตรที่มูลค่าต่อหน่วยต่ำ จึงทำให้ไม่คุ้มค่าที่จะใช้ระบบขนส่ง จนกระทั่งการเคอร์ฟิวสิ้นสุดและภาครัฐออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจรายย่อย “คนละครึ่ง” และ “ช้อปดีมีคืน” ที่สามารถกระตุ้นให้การค้าปลีกฟื้นตัวขึ้นได้ โดยกลุ่มสินค้าจำเป็น เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค สามารถฟื้นตัวได้เร็ว

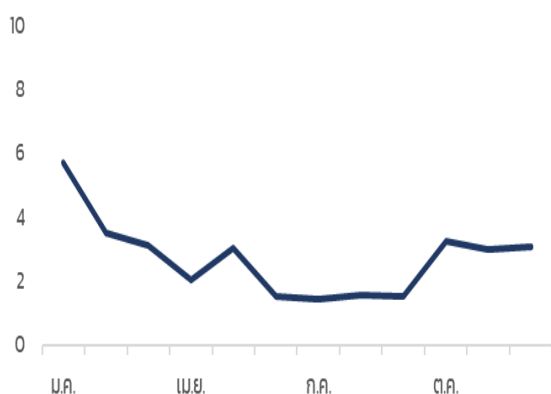

ยอดขายสินค้าจำเป็นยังทรงตัว ขณะที่สินค้าฟุ่มเฟือยเข้าสู่ขาลงอีกครั้ง ท่ามกลางการระบาดระลอกใหม่ ตามกำลังซื้อที่ลดลงและประชากรระวังการใช้จ่ายมากขึ้น ภาครัฐจึงต้องทุ่มงบประมาณเพื่อผดุงเศรษฐกิจในช่วงนี้ จนกว่าสถานการณ์การระบาดบรรเทา ลง และหลังจากนั้นภาครัฐต้องออกมาตรการเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะต่อไป

ขณะที่การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าคงทนของเอกชน เช่น รถยนต์ กลับมาขยายตัวอีกครั้ง จากกิจกรรมส่งเสริมการขาย รวมถึงความเชื่อมั่นของเอกชนที่มากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมาตรการควบคุม COVID-19 ที่ผ่อนปรนลง และการจะมาถึงของวัคซีนในไตรมาสที่ 3 จะสามารถกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้ฟื้นตัวได้อีกครั้ง นอกจากนี้ยังมีการพักชำระสินเชื่อรถยนต์เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของประชากร แต่อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าคงทนของภาคเอกชนก็ยังไม่เติบโตได้เท่ากับปีก่อนหน้า

หน่วย ล้านบาท

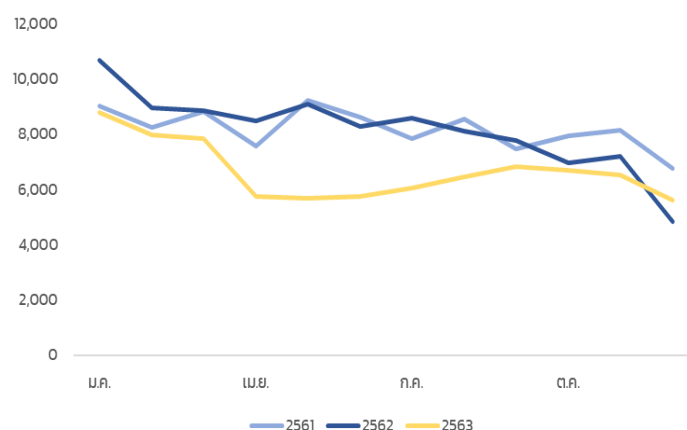
รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่มา กรมสรรพากร, กรมการขนส่งทางบก

หน่วย คัน

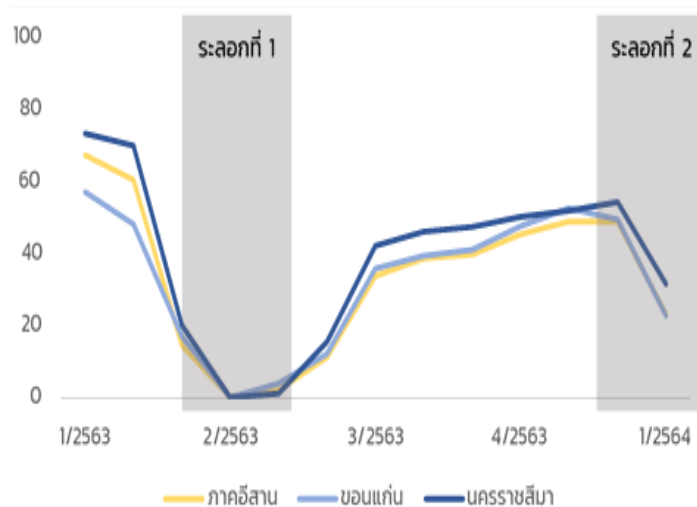
จำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่

วัคซีน ตัวกำหนดแนวโน้ม การท่องเที่ยวอีสาน

การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับภูมิคุ้มกันหมู่ (Herd immunity) ซึ่งคือสถานะที่สัดส่วนของประชากรส่วนมากมีภูมิคุ้มกันจนเชื้อไวรัสไม่สามารถแพร่ไปยังผู้อื่นได้ โดยประเทศไทยจะเริ่มฉีดวัคซีนอย่างแพร่หลายในไตรมาสที่ 3 ระยะเวลาที่ภาครัฐใช้เพื่อฉีดวัคซีนให้กับประชากรส่วนใหญ่เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการผ่อนคลามาตรการควบคุมการระบาด และสามารถเปิดประเทศเพื่อรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้

อัตราการเข้าพักของโรงแรม, รีสอร์ท (ร้อยละ)

ที่มา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หลังการปลดเคอร์ฟิว ภาคการท่องเที่ยวอีสานเริ่มฟื้นตัวขึ้น นครราชสีมาและขอนแก่นเป็นจังหวัดที่ฟื้นตัวได้เร็วที่สุดตามลำดับ ซึ่งสามารถฟื้นตัวได้ภายในเดือนแรกตั้งแต่ปลดเคอร์ฟิว โดยการท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นเริ่มปรับตัวดีขึ้นหลังจากมาตรการ “เราเที่ยวด้วยกัน” แต่การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวสามารถฟื้นตัวได้เพียง ร้อยละ 50 ของสถานการณ์ปกติก่อนเกิดการระบาดเท่านั้น

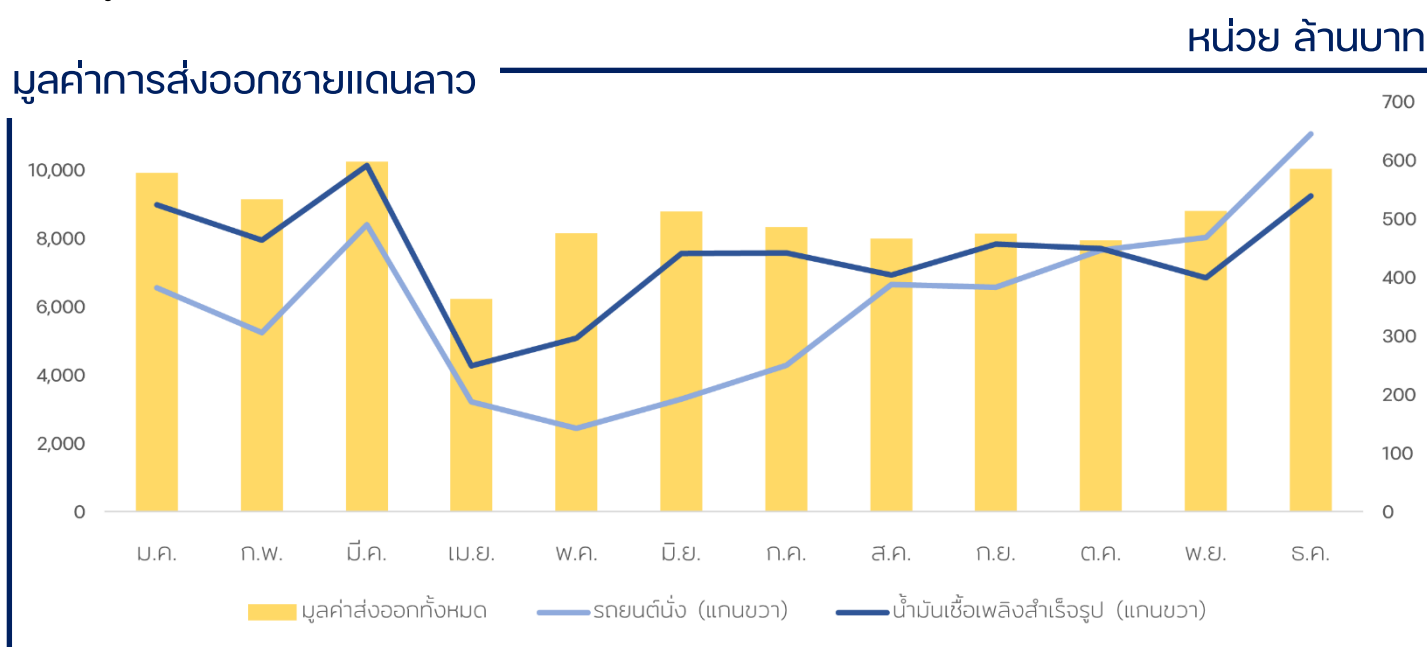
การระบาดระลอกใหม่ทำให้การท่องเที่ยวอีสานซบเซาอีกครั้ง ซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้ผู้ประกอบการโรงแรมต้องปรับลดแรงงานลงอีก หรือสถานการณ์แย่กว่านั้น อาจต้องล้มเลิกกิจการ ภาครัฐจึงต้องออกมาตรการเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศอีกครั้ง “เราเที่ยวด้วยกัน เฟส 3” ตั้งแต่ช่วงสงกรานต์ ยาวไปจนถึงครึ่งปีหลัง

ลาว คู่ค้าชายแดนสำคัญของอีสาน มูลค่าส่งออกฟื้นตัวต่อเนื่อง

ผ่านด่านศุลกากรมุกดาหารเป็นสำคัญ โดยรถยนต์นั่งเติบโตอย่างก้าวกระโดด เช่นเดียวกับน้ำมันสำเร็จรูปที่ไม่ใช่น้ำมันดีเซลก็เติบโตอย่างต่อเนื่อง

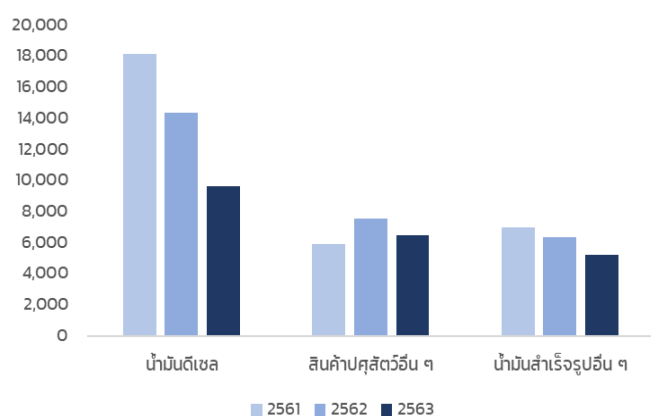

ที่มา กรมการค้าต่างประเทศ

สินค้าส่งออกชายแดนหลักคือ น้ำมันดีเซล ตามด้วยสินค้าปศุสัตว์ และน้ำมันสำเร็จรูปอื่นที่ไม่ใช่ดีเซล แต่มูลค่าการส่งออกลดลงอย่างเห็นได้ชัด

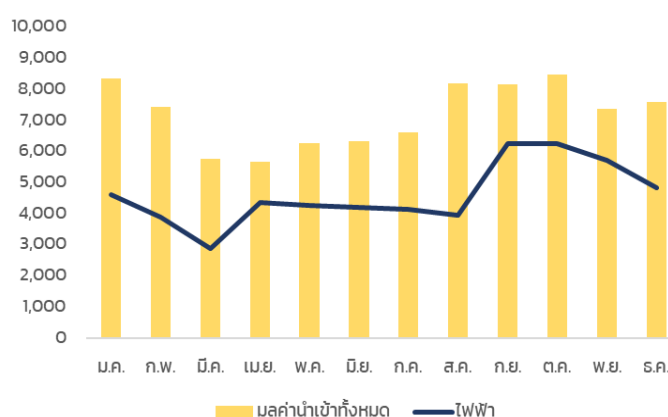
มูลค่าส่งออกชายแดน (ล้านบาท)

ที่มา กรมการค้าต่างประเทศ

การนำเข้าไฟฟ้าจากลาว ซึ่งเป็นสินค้านำเข้าหลักยังทรงตัว มูลค่าการนำเข้าไฟฟ้าไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากจากก่อนมีการระบาด เนื่องจากเป็นสินค้าจำเป็นที่มีการใช้อย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่การนำเข้าสินค้าเกษตรอย่างผักและของปรุงแต่งจากผัก เคยทรุดตัวหนักในช่วงที่มีการระบาดระลอกแรก แต่ก็สามารถฟื้นตัวได้หลังจากที่สถานการณ์การระบาดดีขึ้น

มูลค่านำเข้าชายแดน (ล้านบาท)

ຮຸກຮົ່ງເກີດ

ดัชนีราคาสินค้าเกษตร

Q1/2564

หน่วย %QoQ

ข้าวเปลือกเจ้า	▼ -4%	ราคาข้าวไทยมีราคาสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ทำให้ข้าวเปลือกเจ้าไทย ไม่สามารถแข่งขันกับข้าวจากประเทศคู่แข่ง
ข้าวเปลือกเหนียว	▼ -27%	ผลผลิตข้าวเปลือกเหนียวเพิ่มมากขึ้น จากการที่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีการขยายพื้นที่เพาะปลูก
อ้อย	▲ 30%	ผลผลิตอ้อยลดลง จากภาวะภัยแล้ง ผลผลิตอ้อยจึงไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด
มันสำปะหลัง	▲ 8%	ความต้องการมันสำปะหลังสูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำไปผลิตน้ำมันเอทานอล

ที่มา สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

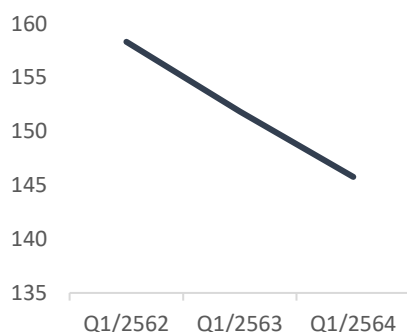
ดัชนีรายได้เกษตรกรไตรมาสที่ 1/2564 ปรับตัวดีขึ้นกว่าไตรมาสก่อน ถึงแม้ว่าดัชนีราคาสินค้าเกษตรจะลดลง แต่เนื่องจากผลผลิตสินค้าเกษตรที่ผลิตได้เพิ่มขึ้น ทำให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสูงกว่าไตรมาสก่อนหน้า

ข้าวเปลือก

ข้าวเปลือกเจ้า

ดัชนีราคาข้าวเปลือกเจ้า

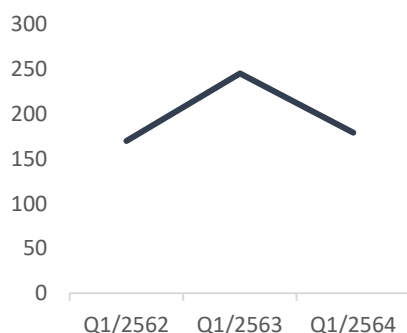

ปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ ทำให้การส่งข้าวเจ้าไทยเพื่อไปขายยังต่างประเทศมีความล่าช้าและมีต้นทุนที่สูงขึ้น ผู้ส่งออกจึงรับซื้อข้าวจากโรงสีได้ในราคาที่ไม่สูงมาก เป็นผลให้ราคาซื้อข้าวเปลือกเจ้าที่โรงสีซื้อจากเกษตรกร อยู่ในระดับที่ไม่สูงเช่นกัน

ความต้องการซื้อข้าวเจ้าจากต่างชาติมีแนวโน้มชะลอตัวลงเช่นกัน เพื่อติดตามสถานการณ์ราคาข้าวเจ้าที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลงอีก เนื่องจากผลผลิตข้าวเจ้านาปรังกำลังออกสู่ตลาด รวมถึงราคาข้าวจากเวียดนามก็ปรับตัวลดลง จึงทำให้ผู้ส่งออกข้าวไทยต้องปรับลดราคาข้าวลงอีกเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

ข้าวเปลือกเหนียว

ดัชนีราคาข้าวเปลือกเหนียว

เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวเปลือกเหนียวมากขึ้น ทำให้ผลผลิตข้าวเปลือกเหนียวในท้องตลาดมีมากกว่าปกติ และยังเป็นช่วงเดียวกันที่ผลผลิตข้าวเปลือกเหนียวนาปรังเริ่มที่จะออกสู่ตลาด จึงทำให้ราคาข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวลดลง

ภาครัฐสนับสนุนค่าบริการจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อจูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษาข้าวให้มีคุณภาพดี เพื่อที่จะขยายโอกาสในการขายข้าวเปลือกในราคาที่สูงขึ้นและทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น

ที่มา สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

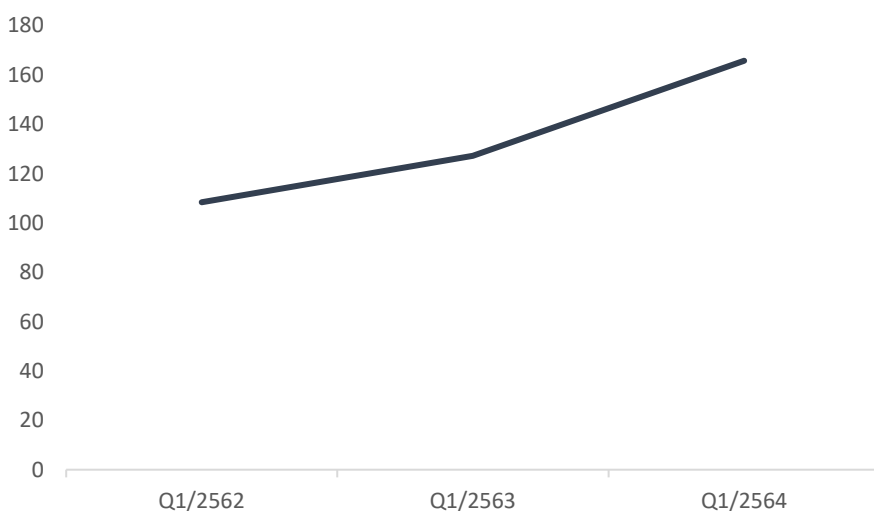

อ้อย

ภาวะภัยแล้งในช่วงเพาะปลูกและเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยมีการเก็บพันธุ์อ้อยบางส่วนไว้เพื่อเพาะปลูกในฤดูกาลต่อไป เพราะคาดว่าราคาอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในฤดูกาลต่อไป จากการที่ราคาน้ำตาลตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ปริมาณอ้อยเข้าหีบลดลงและไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด

อ้อยในตลาดโลกก็ประสบปัญหาภัยแล้งเช่นกัน ทำให้บราซิล ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่ไม่สามารถผลิตได้มากเท่าที่ควร น้ำตาลในตลาดจึงไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ราคาอ้อยปรับตัวสูงขึ้น

ดัชนีราคาอ้อย

ที่มา สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

มันสำปะหลัง

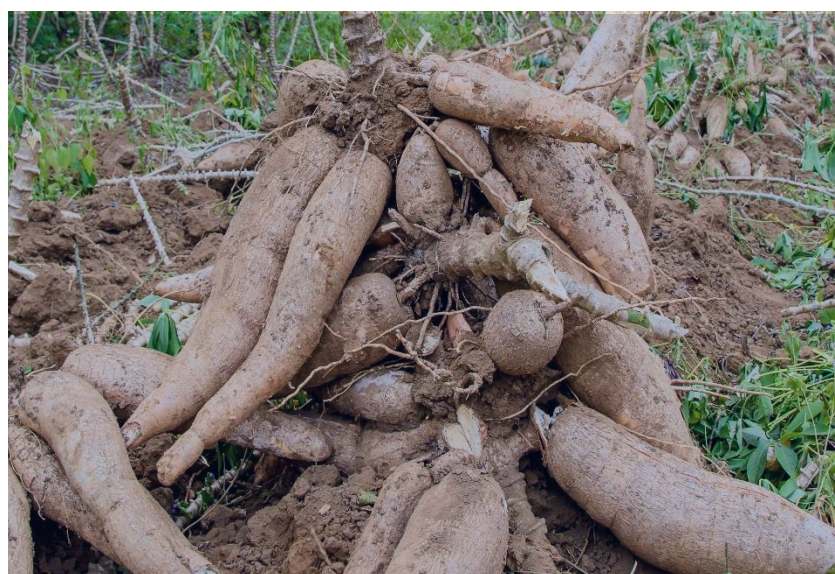
ความต้องการมันสำปะหลังในต่างประเทศที่มีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเทศจีนที่เป็นตลาดสินค้าส่งออกอันดับ 1 ของไทยมีความต้องการนำเข้ามันสำปะหลังเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์ทดแทนข้าวโพดเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์ COVID-19 ที่ดีขึ้นในประเทศจีน รัฐบาลจีนจึงมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศโดยการส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ ทำให้มีการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปมากขึ้น ส่งผลให้ไทยส่งออกมันสำปะหลังที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตแอลกอฮอล์ พลังงานทางเลือกอื่น และอุตสาหกรรมอาหารให้ประเทศจีนได้มากขึ้น

ความต้องการมันสำปะหลังในประเทศก็มากขึ้น เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปมันสำปะหลังยังมีอย่างต่อเนื่อง กอปรกับมาตรการส่งเสริมการใช้น้ำมันเอทานอลภายในประเทศที่มีความชัดเจนมากขึ้น จึงกระตุ้นให้ราคามันสำปะหลังสูงขึ้น

ดัชนีราคามันสำปะหลัง

ที่มา สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

ความยากจน
ความเหลื่อมล้ำ

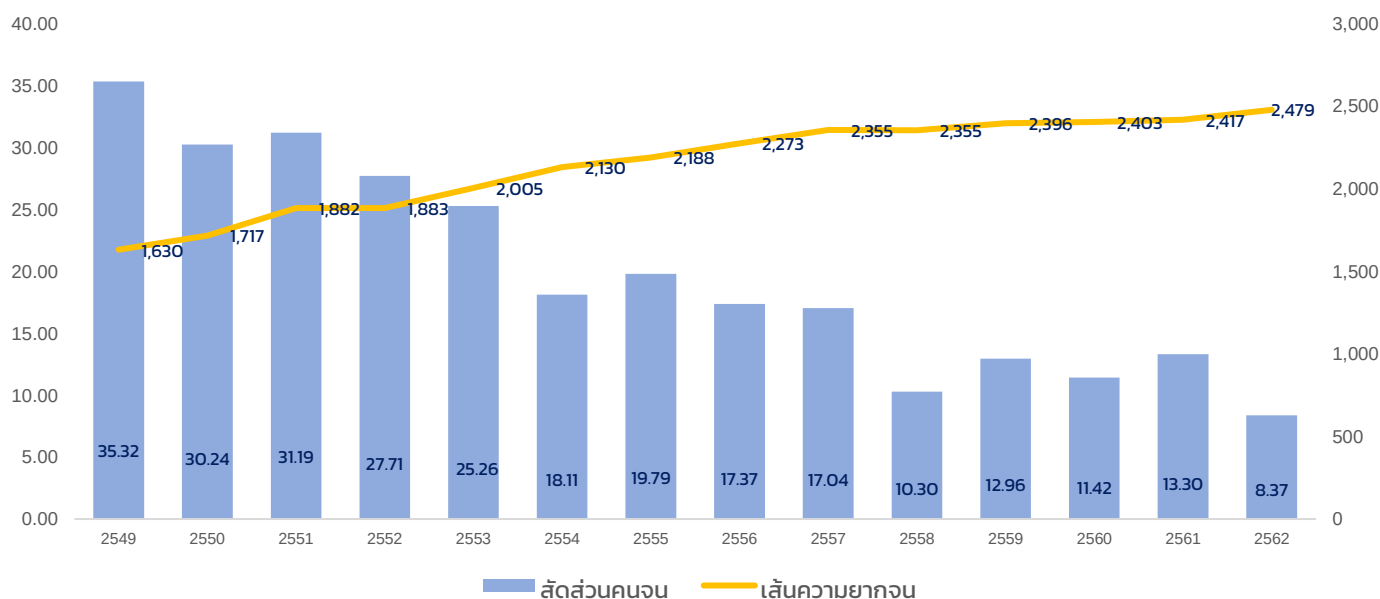

ความยากจน

สถานการณ์ความยากจนภาคอีสานตั้งแต่ปี 2549–2562 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และในปี 2562 มีการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น โดยสัดส่วนคนจนลดลงจากร้อยละ 13.30 ในปี 2561 มาอยู่ที่ร้อยละ 8.37 ในปี 2562 ซึ่งเป็นผลจากมาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของภาครัฐ โครงการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวพระราชดำริ ส่งผลให้ภาพรวมคนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น แม้สัดส่วนคนจนในภาพรวมมีแนวโน้มลดลง แต่การรักษาระดับสัดส่วนคนจนให้อยู่ในระดับต่ำต่อไป นับได้ว่าเป็นเรื่องที่ทำนาย

เส้นความยากจน และ สัดส่วนคนจน

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ

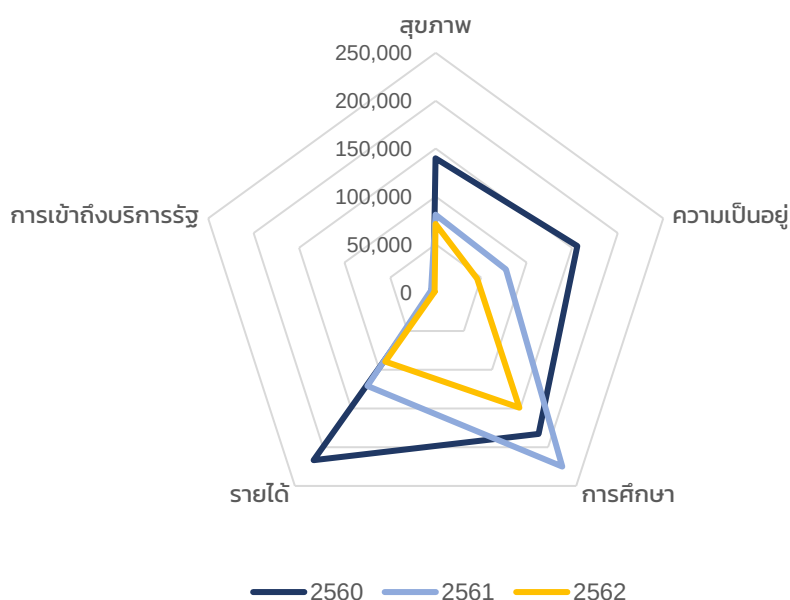
ปี 2563 ทั่วโลกประสบกับการระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และการจ้างงานเป็นวงกว้าง อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องยาวนานจนทำให้สถานการณ์เลวร้ายยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามทางภาครัฐได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นมาตรการเสริมสภาพคล่อง (สินเชื่อและค้ำประกันสินเชื่อ) มาตรการบรรเทาภาระหนี้สิน (พักชำระหนี้) ซึ่งจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ ส่งผลให้ภาครัฐต้องทยอยออกมาตรการและโครงการช่วยเหลือเยียวยาประชากรอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แนวคิด “ลดภาระค่าใช้จ่าย เสริมสภาพคล่อง ช่วยเหลือผู้ใช้แรงงาน” ได้แก่ โครงการคนละครึ่ง โครงการเราชนะ โครงการเรารักกัน และมาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขป้อนขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

ความยากจนในระดับจังหวัด พบว่าในปี 2562 สัดส่วนคนจนลดลงแทบทุกจังหวัด ยกเว้น อุบลราชธานี และเลย ที่มีสัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามจังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือไม่เกินร้อยละ 16 โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งเป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุดในภาคอีสาน มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 20.21 ถึงแม้ว่าจะมีปัญหความยากจนสูงสุด แต่สัดส่วนคนจนลดลงจากร้อยละ 31.26 ในปี 2561 ขณะที่จังหวัดที่มีปัญหาความยากจนน้อยที่สุด ได้แก่ บึงกาฬ (ร้อยละ 1.29) รองลงมาคือ หนองคาย (ร้อยละ 1.93) และขอนแก่น (ร้อยละ 2.35) ซึ่งบึงกาฬและหนองคายเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนถือเป็นเมืองหน้าด่าน และขอนแก่นถือเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ

ความยากจนหลายมิติหรือดัชนี MPI (Multidimensional Poverty Index) พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ มีแนวโน้มลดลงในทุกด้าน โดยมีมิติด้านรายได้เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐเป็นปัญหาน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ความยากจนในมิติต่าง ๆ สะท้อนถึงลำดับความสำคัญที่ควรเร่งให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจะช่วยให้การแก้ปัญหาตรงจุด และเลือกนโยบายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดัชนีความยากจนหลายมิติ MPI

ที่มา Thai People Map and Analytics Platform (TPMAP)

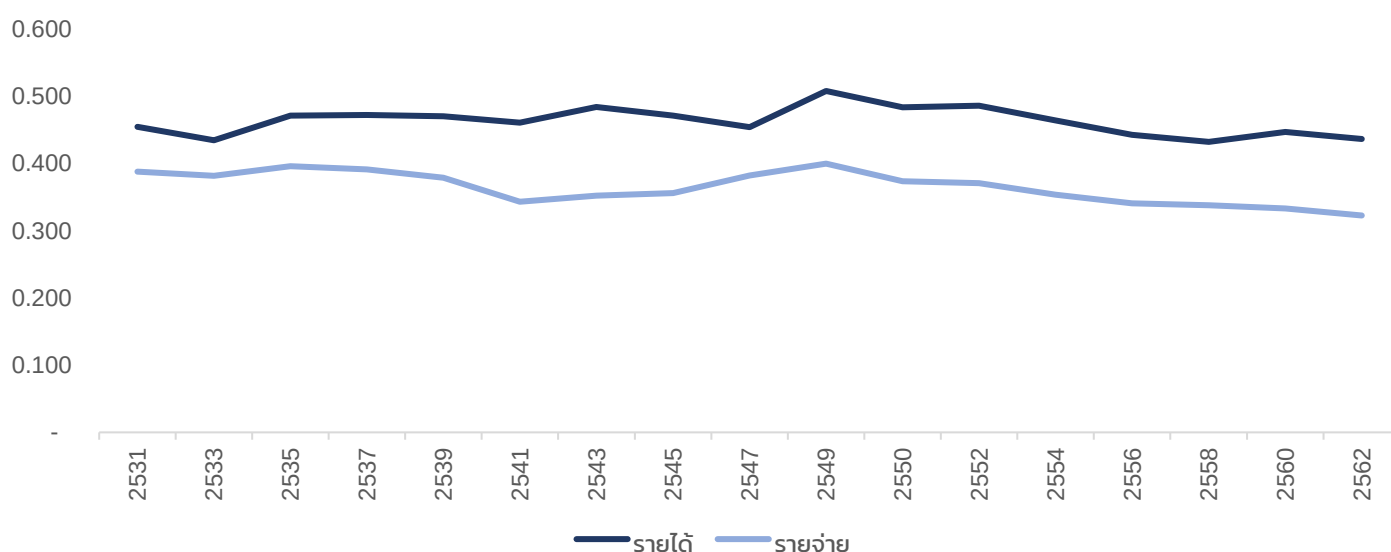

ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในภาคอีสาน มีแนวโน้มลดลงในระยะยาว แต่รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในภูมิภาคยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคหรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (Gini coefficient) ด้านรายได้มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา ในปี 2562 มีค่า 0.436 ลดลงจาก 0.446 ในปี 2560 สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับต่ำนับตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตามในปี 2562 ครัวเรือนในภาคอีสานมีรายได้เฉลี่ย 20,600 บาทต่อเดือน ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศ โดยจังหวัดอุดรธานีมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุด 25,767 บาทต่อเดือน จังหวัดบุรีรัมย์มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำที่สุด 14,742 บาทต่อเดือน

ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่าย มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคหรือสัมประสิทธิ์จีนี (Gini coefficient) ด้านรายจ่าย อยู่ที่ 0.323 ในปี 2562 ลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 0.388 ในปี 2531 โดยเมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายออกเป็น 3 หมวดหลักพบว่า ประชากรที่มีรายจ่ายต่ำจะมีสัดส่วนการบริโภคหมวดอาหารและเครื่องดื่มสูงที่สุด และมีสัดส่วนลดลงเรื่อย ๆ ตามระดับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น สวนทางกับรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ขณะที่รายจ่ายค่ายาสูบมีสัดส่วนที่น้อยมากและใกล้เคียงกันในประชากรทุกกลุ่ม

สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้และรายจ่าย

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ

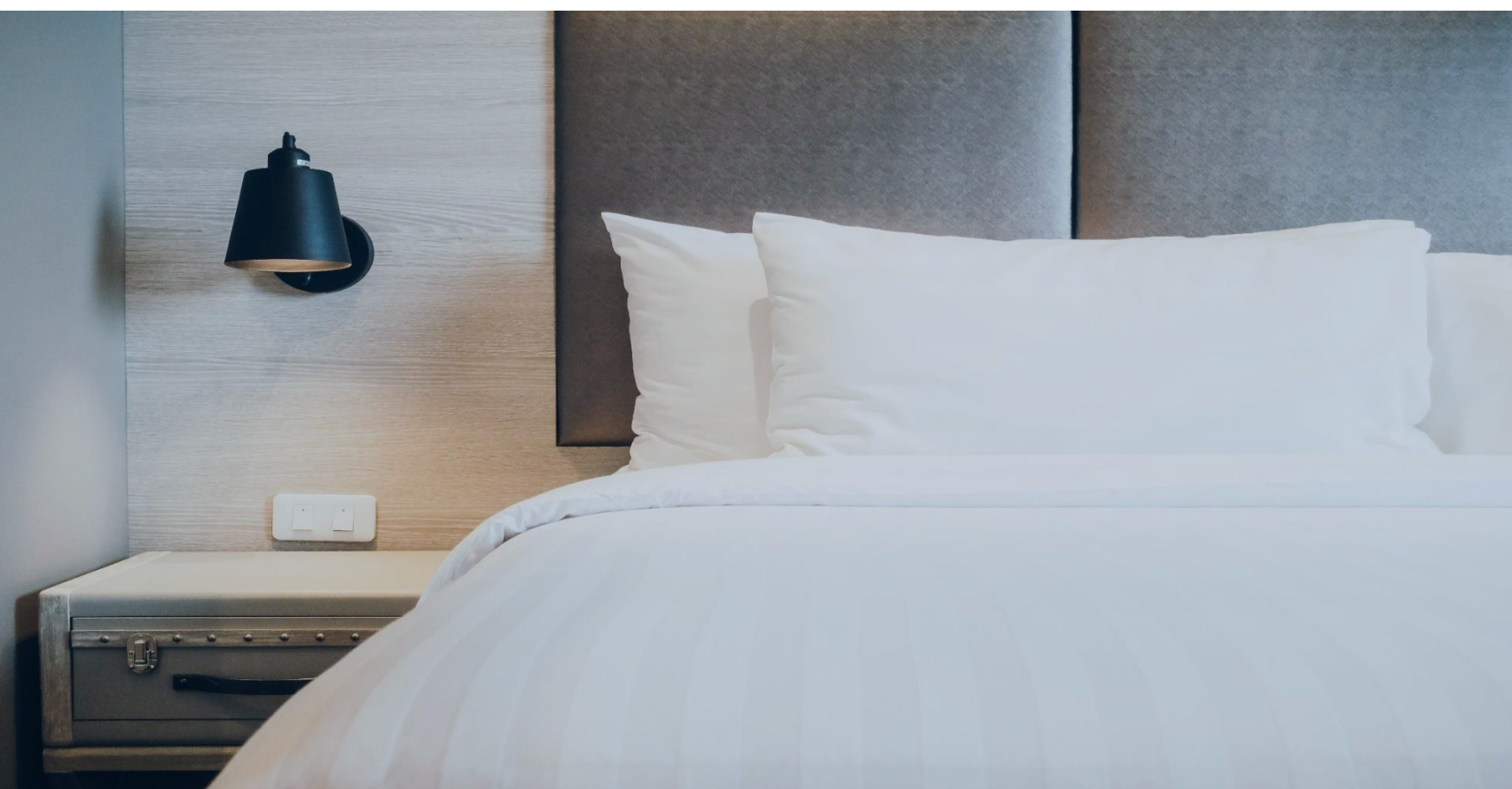

DATA ANALYTICS

DATA ANALYTICS :

การฟื้นตัวของโรงแรมอีสาน หลังการระบาดระลอกใหม่

ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการระบาดของ COVID-19 โรงแรมยังไม่ฟื้นจากการระบาดในระลอกแรก การระบาดในระลอกใหม่ก็เกิดขึ้นซ้ำรอยอีกครั้ง รวมถึงวัคซีนก็ยังไม่มีความที่ที่จะฉีดให้ประชากรส่วนใหญ่จนสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ได้ในระยะนี้

Isan Insight ทำการ web scraping ข้อมูลจากเว็บไซต์ booking.com เพื่อวิเคราะห์ว่าธุรกิจโรงแรมใน 4 จังหวัดหลักภาคอีสาน จะสามารถฟื้นตัวท่ามกลางการระบาดได้อย่างไร

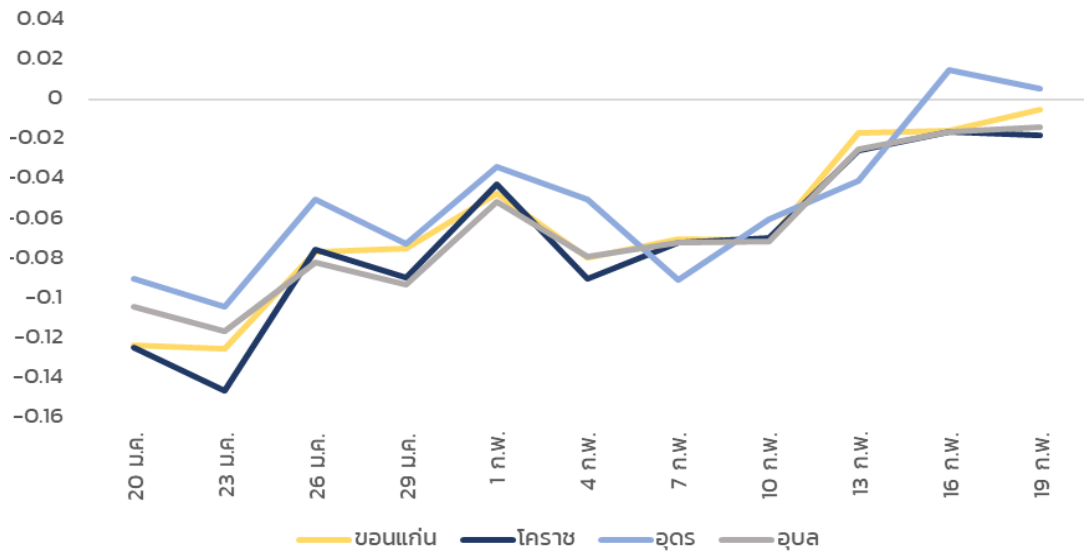
การระบาดของ COVID-19 มีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศลดลงมาก เนื่องจากไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศหรือข้ามจังหวัดได้ ธุรกิจโรงแรมจึงได้รับผลกระทบอย่างหนัก หลาย ๆ โรงแรมต้องประสบกับสภาวะขาดทุน และอาจมีโรงแรมบางแห่งต้องปิดกิจการ เพราะรับกับสภาวะขาดทุนไม่ไหว โดยเฉพาะโรงแรมขนาดเล็กที่มีเงินทุนน้อย หลังจากมีการผ่อนคลายมาตรการรับมือ COVID-19 โรงแรมในจังหวัดที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็น 4 อันดับแรกของภาคอีสาน ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และอุบลราชธานี จะมีการฟื้นตัวที่ดีขึ้นหรือแย่ลงอย่างไร

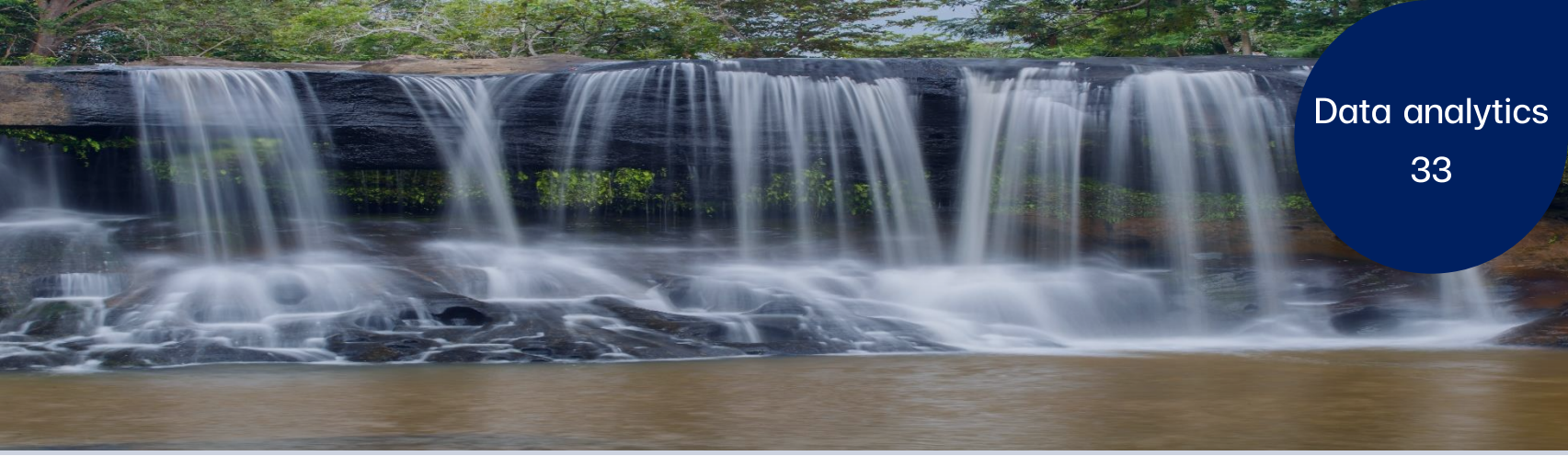
Facebook Movement คือ ข้อมูลเร็วที่แสดงการเคลื่อนย้ายของผู้ใช้ Facebook ในพื้นที่ต่าง ๆ แต่ละจังหวัด และสามารถติดตามได้เป็นรายวัน

การปรับตัวของ Facebook Movement มีผลต่อความต้องการของการเข้าพักโรงแรม เมื่อพิจารณาการเพิ่มขึ้นของ Facebook Movement จะมีผลให้ราคาโรงแรมสูงขึ้นในวันถัดไปเช่นเดียวกันกับการที่ Facebook Movement ลดลง ราคาโรงแรมในวันถัดไปก็จะลดลง

การปรับตัวของ Facebook Movement

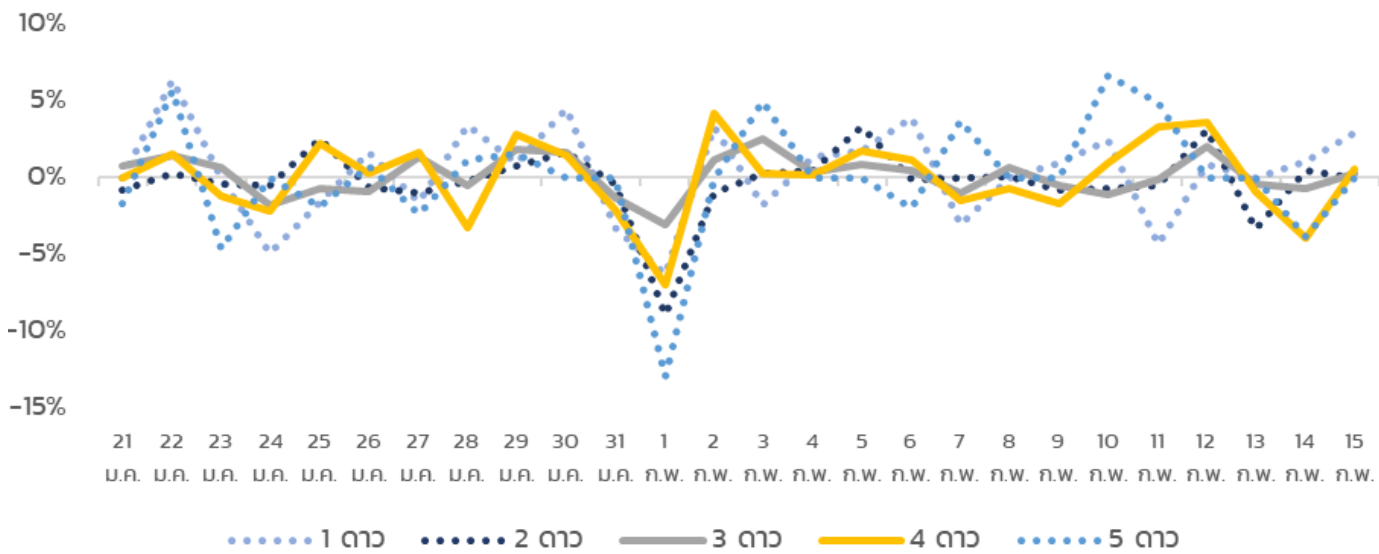

จังหวัดหลักของภาคอีสานทั้ง 4 จังหวัดมีการเปลี่ยนแปลงของ Facebook Movement ในทิศทางเดียวกัน โดยอุดรธานีจะมีการเปลี่ยนแปลงของ Facebook Movement สูงที่สุด ซึ่งสะท้อนว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีสูงที่สุดใน 4 จังหวัดทั้งหมด

web scraping จาก booking.com พบว่า โรงแรม 3 และ 4 ดาวมีอัตราการลดราคาน้อยกว่าโรงแรมดาวอื่น ๆ และมีอัตราการขึ้นราคามากกว่าโรงแรมดาวอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะเข้าพักในโรงแรม 3 และ 4 ดาวมากกว่าโรงแรมระดับดาวอื่น ๆ จากการที่โรงแรมส่วนมากมีการปรับลดระดับราคาห้องพักตั้งแต่มีการระบาดของ COVID-19 รวมถึงมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวของภาครัฐ จึงทำให้ราคาของโรงแรม 3 และ 4 ดาว อยู่ในระดับที่เข้าถึงได้ และราคาใกล้เคียงกับโรงแรมระดับ 1-2 ดาว ดังนั้นความต้องการของโรงแรม 3 และ 4 ดาวจึงมากขึ้น ดูจากราคาที่มีการปรับลดลงน้อย สะท้อนให้เห็นว่า โรงแรมระดับ 3 ดาวและ 4 ดาว ในทั้ง 4 จังหวัดหลักภาคอีสาน มีการฟื้นตัวที่ดีกว่าโรงแรม 1-2 ดาวและ 5 ดาว เนื่องจากความต้องการเข้าพักที่มากกว่า

การปรับตัวของราคาโรงแรมในแต่ละระดับดาว (ร้อยละ)

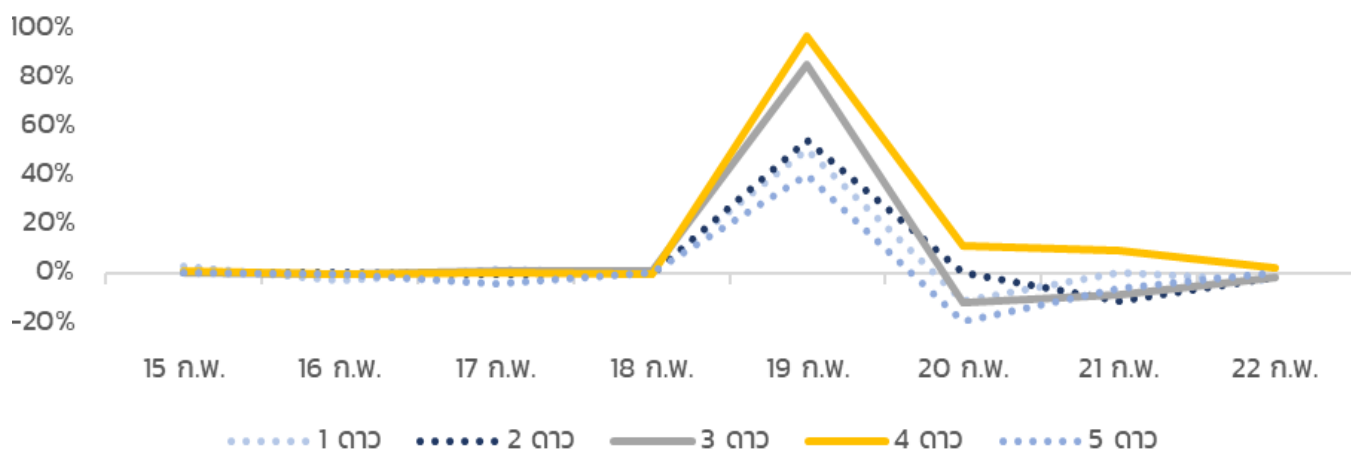
ที่มา booking.com

ฤกษ์สมรสมีผลต่อความต้องการโรงแรม

การปรับตัวของราคาโรงแรมในช่วงฤกษ์สมรส (ร้อยละ)

ที่มา booking.com

โรงแรมมักถูกใช้เป็นสถานที่เพื่อจัดพิธีสมรส โดยโรงแรมที่ระดับ 3 ดาวขึ้นไป มีความพร้อมที่จะรองรับการจัดพิธีสมรส โดยมีห้องจัดเลี้ยงไว้ให้บริการ ทำให้ราคาโรงแรมในช่วงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งเป็นฤกษ์ที่เหมาะสมที่จะจัดงานสมรส ปรับตัวสูงขึ้นเป็นอย่างมาก

ISAN

INSIGHT&OUTLOOK